

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12
za četrt leta	6
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročte brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

O samoizobrazbi.

(Na ustanovnem shodu akademičnega širjalnega društva za Primorsko „Adrija“ predaval Josip Ferfolja.)

Šolska izobrazba modernemu človeku ne zadostuje več. Poleg nje mu je neizogibno potrebna še samoizobrazba, ako hoče zadovoljiti potrebam sedanjega časa. Glavni dve predstavitelji in širitelji naobrazbe, srednja in visoka šola, dajati človeku le neznaten del tega, kar mu je potrebno za življenje. Prva podaja sicer neko splošno izobrazbo, ali takšno, da ne moremo priti z njo posebno daleč. Vzroki ležijo na dlan: popolnoma nepraktičen, nepedagogičen način poučevanja, starinska in ozkostrana uredba učnih snovi in profesorji večinoma vzgojeni v tem duhu. Ni čuda potem, da je srednješolski abiturient, študi se je morda 14—15 let podil že po šolskih klopeh, na splošno velik, velik revček. In slovenski abiturient ima poleg tega še prijetno in lahko nalogo, stresati s sebe nemškega duha, katerega se je bil nalezl do silega v srednji šoli. Visoka šola pa podaja v prvi vrsti strokovno izobrazbo. In to zopet ne zadostuje — življenju! Kako si torej pomagati? Nič drugače, nego potem samoizobrazbe.

Povejmo si najprej: v čem obstoja izobrazba sploh? Odgovarja se v obče: v strokovni in splošni izobrazbi. Ta odgovor je popolnoma pravi: gre samo za to, določiti si jasno ta dva pojma. Gledé strokovne izobrazbe imamo gotovo več ali manj vsi eno mnenje. Strokovno izobraženega človeka imenujemo pač onega, ki se je tako polkoval v svoji stroki, ki si jo je izbral za svoj življenjski poklic, da zamore ta svoj poklic dobro in častno izpolnjevati. O splošni izobrazbi vladajo pa brez dvoma najrazličnejša naziranja. Najbolj navadno in razširjeno mnenje imenuje splošno izobraženega človeka onega, ki ima v vseh strokah, v prvi vrsti v splošnih in temeljnih vedah, gotovo mero znanja. Ta definicija je presplošna, da bi se mogli zadovoljiti z njo in izgubi vso veljavo, če si jo ne preciziramo natančneje.

Oglejmo si najprej cilj splošne izobrazbe in povejmo takoj, da je isti: samostojno svetovno naziranje. Prišli smo zopet do novega pojma »svetovno naziranje«, katerega se tako pogosto rabi, a največkrat brez pravega premisleka.

Svetovnih naziranj je na tisoče in tisoče. Vsak resnično naobražen človek ima svoje svetovno naziranje. So pa tudi sve-

točna naziranja, ki so lastnine celih mas, tisočev, milijonov.

Eso tako svetovno naziranje, vzrastlo na polju filozofije, je n. pr. materialistično svetovno naziranje. Drugih še lepših takih vzgledov imamo na izbiri v raznih religijah, ki niso nič drugega nego samo svetovna naziranja. Prišli smo že bliže temu pojmu svetovnega naziranja in skoraj smo pripravljeni identificirati ga z vero, z življenjskim credo, kateri je last vsakega človeka. Čisto gotovo: svetovno naziranje človeka je njegov življanski credo, na podlagi katerega si je vravnal vse svoje dejanje in nehanje na tem svetu, kateri mu odgovarja na vsako mučee ga vprašanje s tostran in onkraj groba.

In sedaj se samo vprašamo: so-li ta svetovna naziranja samostojna? So in niso. Češki kritik F. V. Krejčí nam definuje svetovno naziranje tako-le: Svetovni nazor imenujemo skupino misli o svetu, življenju in naravi, do katerih smo prišli sami, ali pa smo jih vsprejeli z odgojo: skupino čuvstev, ki jih vzbuja v nas pogled na svet, in skupino teženj in dolžnosti, s katerimi mislimo zadoščati svoji nalogi na svetu — vse te misli, čustva in teženje v enotnem sistemu. Iz te definicije se že lahko poučimo, katero svetovno naziranje bi bilo samostojno a katero ne? Prvo bi bilo torej ono, do katerega smo prišli sami, a drugo ono, katero smo sprejeli z odgojo.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 13. septembra 1902.

V lajšanje bede. Predvečerašnjim je ministerski predsednik dr. Koerber vsprejel več deputacij iz Češke, ki so prošle za uvedbo pomožne akcije onim krajem, ki so trpeli škodo po toči. Ministerski predsednik je izjavil, da misli v ta namen zahtevati kredit za več kronovin, pridodal pa je, da mora parlament sam omogočiti predložitev in rešitev teh predlog.

Malorusi in sv. Stolica. Te dni se je v Lvovu vršil shod grško-katoliških Malorusov, katerega se je udeležilo tudi več poslancev in na katerem so sklenili, da prirede romanje v Rim in da o tej priliki izročijo papežu spomenico, v kateri bodo navedeni razni postulati maloruskega naroda. Pred vsem hočejo zahtevati, da gališka metropolija dobi ime in pravice patrijarhata, da bo eden člen ruskega naroda pozvan v kolegij kardinalov in da se za Ameriko imenujeta dva

maloruska škofa. Na razpravi je p. Štefanovič dolžil rimsko-katoliško duhovščino, da se svojim postopanjem škoduje cerkveni uniji in odvrča Vrhod od katolicizma. Vsi sklepi so bili soglasno storjeni.

Deželnozborska kampanja. Mismo omenili te dni, da bo največ pozornosti širšega političnega sveta v tej kampanji obrneno volitvam na Niže-Avstrijskem, kjer vse druge stranke združeno nastopijo proti krščan. socijalistom, da jim iztržejo večino v deželnem zboru. Ob enem pa smo mi izjavili svoje mnenje, da krščanski socijalisti brzkone odbijejo ta kombinirani naskok in da ohranijo svojo posest. Tega mnenja je tudi praška »Politik« sosebno tudi zato, ker po njenem mnenju tudi g. Koerber ne bo hotel, da na mesto sedanje večine pride v deželnem zboru do razmerja — brez večine, torej do popolnoma razoranih razmer. Praški list izvaja namreč povsem umestno, da se nemški liberalci, nacionaleci, Vsenemci in socijalisti pač morejo združiti za porušenje od vseh obsodržljivih krščanskih socijalistov, ali, kakor hitro bi bil dosežen ta uspeh, bi bila zveza razbita, zavezniki bi se začeli pobijati med seboj, v deželnem zboru bi navstal boj vseh proti vsem in posledica bi bila — kaos. Te eventualnosti vlada Koerberjeva (po mnenju »Politike«) ne dopusti!

Mi smo bili rekli tudi v oni politični vesti, da moč krščanskih socijalistov na Dunaju ni toliko v lastni dobroti, kolikor v ničvrednosti liberalizma!

»Politik« pa izraža isto misel z besedami, da krščanski socijalisti ostanejo na nadvladju ne po lastni moči in dobroti, ampak po slabosti svojih nasprotnikov, ki se pač morejo združiti v negativne namene, nikakor pa ne za pozitivne cilje!

Položaj v Zagrebu. V »Informacion« pišejo iz Zagreba, da so vsled protisrbskih demonstracij izbrisana nasprotstva med opozicijskimi hrvatskimi strankami. Sicer je že nekaj časa sem vladalo nekako premirje, toda strankarske strasti niso ugasnile. Vsled koalicije med stranko prava in obzoraši da so se ti poslednji posebno ojačili in so resnični voditelji koalicije. Ni pa nemogoče, da se del stranke prava združi s Frankom, ki bi rad vsprejel eventualno ponudeno mu roko, da bi le razbil od njega sovraženo koalicijo. Toda želje dra. Franka težko da bi se uresničile. Ali zgoditi se mora eno ali drugo: ali se koalicija razbije, ali pa mora postati perfektna. Toda končno da mora priti do razbitja koalicije, ker obzoraši nikdar ne vsprejmejo imena »stranke prava«.

molila proti njemu roko, dočim je z drugo držala batisteu robec na obrazu, da bi ga je ne videl.

Branimir je bil razburjen in zmeden do skrajnosti. Prvi hip ni mogel izustiti niti besede, temveč je krčevito prijel nje roko in jo nesel k svojim ustnicam.

»Kako ti je Mely?« jo je vprašal na posled po dolgem odmoru, potem, ko se je zavedel.

»Bolje!« je odgovorila ona kratko.

Branimir je pristopil še bliže k postelji in jo prijel nežno za roko, s katero je držala robec na obrazu.

»Čemu ta robec?« je vprašal s tihim, blagim glasom.

»Da me ne vidiš.... Sem še tako grda!«

»Ni res, ti si vedno lepa, najlepša!« jej je odgovoril Branimir gorko in prisrčno in pripogivši se k njej jej je pogladil črne lase s čela, na katero je pritisnil svoje ustnice. Za tem se je hotel popraviti, ali ni mogel. Vsa kri v njem je vrela in nekaj ga je začelo dušiti v grlu, ne da bi vedel sam,

A ravno to ime je priljubljeno tudi v Istri, Dalmaciji in v Bosni, s katerimi pokrajini treba računati. Narod pa je zadovoljen, da se po strankarskih organih ne psuje in zmerja. Nadaljni razvoj pa da se bo vsakako vršil v zmislu stranke prava.

Nesoglasje med burskimi načelniki. Iz Haaga poročajo, da je valed ponesrečen pogajanj med burskimi generali in Chamberlainom navstal spor med burskimi generali Botho, Dewetom in Delareyem in med bivšimi načelniki vlad v burskih republikah, Krügerjem, Leydsom in Reitzom. Jako se komentira dejstvo, da burski generali niso obiskali Krügerja po svojem zopetnem povratku iz Londona na Nizezemske.

Botha da pripisuje neuspeh pogajanj nespravljivemu vedenju nekdanjih členov burskih vlad in zatrjuje, da bodo Buri z lojalnostjo in zvestobo do nove vlade skušali doseči kakih koristi.

Tržaške vesti.

Pogreb Ivana Nabergoja. V skromni slovenski hiši se je bil porodil, notri iz srea naroda je izišel, med narodom je živel v skromnih začetkih življenja! In potem, ko se je po vrlinah svojega duha in srea povspel do višine časti, do kakoršnje se povspenja le redkokateri v skromnih razmerah porodivši se slovenski sin, je zopet ostal med narodom, živel žnjim, delil žnjim veselja na vseh in žalovanja na neuspelih, čutil žnjim, vriskal žnjim in žaloval žnjim: med narodom in z narodom je pokojni Ivan Nabergoj deloval in se boril za — narod!

In ta narod se je oddolžil včeraj spominu pokojnega na impozanten, ganljiv način. Z narodom za narod je deloval pok. Nabergoj in narod ga je včeraj s hvaležnostjo v sreu, žalostjo v duši in solzo v očesu spremil k večnemu počitku. Od blizu in daleč je včeraj poslal narod veliko število uglednih sinov, poklicanih, da ga zastopajo, mož z mandatom, s polnomočje..., ki so došli, da odličnemu možu-prvaku izkažejo poslednjo čast in mu ob svežem grobu položijo prisego: da je pokojnik sicer dal zemlji, kar jej je dolžan sleherni zemljan, ali duh, spomin, da bo živel, dokler bo v narodu živel čut hvaležnosti do onih, ki so delali zanj...! Za vse, kar je Nabergoj storil dobrega v življenju, je dobil včeraj njegov spomin najlepše, najvišje plačilo.

kako je prišlo do tega. Vse, kar je dosedaj trpel in prebolel, vse, kar je v sebi stiskal in zatajeval, je vskipelo sedaj hkratu v njem in izbruhnilo na dan z neodklonljivo silo.

»Kaj ti je?« je vprašala Melita z glasom, ki ni kazal n'kake vznemirjenosti.

»Ah, ti ne veš, kako te grozno ljubim«, je jecljal nepretrgoma, pripogivši se zopet k njenemu telu.

Ela, stoječa za Branimirom, ni mogla nikogar gledati, da bi jok, ne da bi tudi ona sama zaplakala. Zaradi tega se je spustila tudi ona hkratu v jok.

Meliti se je zdela situacija jako komična.

»Saj to je jokav duetto!« je vskliknila in udarila v glasen smeh, ki je spominjal na smeh poulične dekle, kakor ga je ona pela v »chanson a rire« ob priliki svojega prvega sestanka z Branimirjem v šestinskem dvoru.

»Ali Melita!« jo je pokarala Ela skozi jok, »kako se moreš temu smejati?«

»Pojta, prosim vaju!« je zapovedala sedaj Melita z glasom, ki je kazal njeno nasilno prav. »Taki prizori me morejo samo razdražiti.«

(Pride še.)

PODLISTEK.

93

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Episal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

V.

»Imaš prav... ah, kako sem srečna!« je rekla Melita prilično zadovoljna. »Le da mi ne vse to čim prej.«

Zdravnik, ki je prihajal z sedeža županije vsak drugi dan, je našel, da je Melita znatno okrevala, ter jej naznanil, da bo po treh dneh mogla vstajati iz postelje. Vsak dan delj časa... Melito je jako razveselila ta izjava zdravnikova, ki pred tremi štirimi dnevi niti slišati ni hotel o vstajanju, odgovarjaje odločno: »Za to imate še čas!«

Tega dne je bila Melita jako dobre volje. Opoludne je jela z velikim tekom, a potem je zadremala in pala v lahek, prijeten san.

Medtem je prišel Branimir k Eli in jej prinesel cyklistični list »Bicyclist« iz Pariza, katerega je naročil nalašč radi nje. Ela je

bila iznenadjena in je z največjim interesom gledala ilustracije vozil razne konstrukcije, cyklističske priprave, rekvizite, a najbolj kolesarske obleke in bluze. Ta zima je bila zanj na pol zgubljenja. Pri Meliti se ni mogla baviti svojim priljubljenim sportom, ali ko se vine v Zagorje, tedaj se ga oprime dvakrat bolj. Zato se je veselila na tem, da je Branimir naročil najuglednejši pariški cyklističski list, po katerem se ona pripravi v vsakem pogledu za bodočo poletno sezono.

Ko sta ona dva pregledovala časopis, se mu je zdelo hkratu, kakor da kliče nekdo iz tretje sobe, kjer je ležala Melita.

»Meni se je zdelo, kakor da sem slišala klicati vaše ime?« je rekla Ela.

»Tudi meni«, je odgovoril Branimir. Začela sta poslušati.

»Branimir!« je poklicala Melita na novo in z močnejšim glasom.

»Kliče vas!« je rekla Ela radostno.

Branimir je skočil s stolice in kakor ves iz sebe je hitel v Melitino sobo. Ela je šla za njim.

Ko je Melita slišala, da je vstopil, je po-

Ob tako neugodnem času in ob najneprimernejši uri ne bi bili niti od daleč pričakovali take udeležbe. Vse je bilo zbrano, oziroma zastopano: od slojev žuljavimi rokami do slojev, ki stoje na višinah našega socijalnega in javnega življenja.

Državna poslanca F. Povše in dr. Ign. Žitnik sta prihitela kakor zastopnika katoliško-narodne stranke na Kranjskem; državni poslanec dr. Andrej Ferjančič in dr. I. Kušar v imenu narodno-napredne stranke, državni poslanec Vekoslav Spinčič in državni poslanec dr. Dinko Trinajstić v imenu hrvatsko-slovenskega kluba v deželnem zboru istrskem ter političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri. Dalje so bili na pogrebu navzoči deželni poslanci: prof. M. Mandić, dr. Rybář, dr. G. Gregorin, Iv. Gorup, I. M. Vatovec, Fran Dollenz. Videli smo gospoda vladnega svetnika dra Laharnerja, c. k. okrajnega glavarja iz Sežane g. A. Reberka, g. župana sežanskega L. Mahorčiča, uglednega našega — mučenika iz Devina, g. Plesa, deželni svetnik iz Sežane, g. Platzerja, urednika »Soče« g. Gabršček in mnogo drugih odličnih mož, katerih pa nismo mogli zabeležiti vseh, kar naj se nam blagohotno oprostijo. Zabeležimo naj še nekatere ožje prijatelje, somišljenike in sodelavce pokojnikov v naši okolici:

Alojzija Gorup, A. Trobec, H. Ražma, Svetka in Ant. Martelane, Antona Saneina Drejača, Antona Miklavca, St. Ferluga, K. Draščeka, I. Urbančiča, M. Kralja in mnogo mnogo drugih. Banka »Slavija«, katere poverjenik je bil pokojnik od nje prvotne ustanovitve, je bila zastopana po gospodu Vatroslavu Holzu. V velikem številu je došla prečastita duhovščina, z možema kakoršnja sta župnika Kjuder in Kosec, na čelu. Vsporedno je stalo učiteljsvo, med katerim je pokojnik štel mnogo starih prijateljev. Zastopana so bila vsa narodna društva iz mesta tržaškega po mnogih zastopnikih. Istotako vsa društva iz okolice in sicer so ta poslednja oficijelno zastopali: bazoviška: H. Ražem, M. Ražem in Josip Urbančič; marija magdalenska: A. Miklavca, A. Nardin in Vek. Kurec; barkovljanska: Svetko Martelane, Ant. Martelane in več drugih; škedenjska: F. Šuman, I. Godina, Ben. Godina, I. Purič, Ivan Sanein; svetoivanska: A. Trobec, I. Negode, I. M. Vatovec, Josip Vatovec, St. Godina in drugi; openska: St. Ferluga, Čemažar, K. Drašek, Hrvatin, Costantin; trebenjska: veleč. g. Kožalj, Kralj in več drugih; kriška: g. F. Košta na čelu mnogim sovaščanom, lonjarska: gg. »župan« Čok in sin mu svečenik. V imeu mnogih slovenskih prijateljev v Trstu sta prišla gg. Fran Žitko in Počkaj. Osebito častno je bila zastopana Nabrežina.

Tudi orožnikov ne smemo pozabiti. — Slednjič beležimo še, da je bilo zastopano po odposlanstvu tudi »stara« veteransko društvo, kateremu je bil pokojnik prijatelj in podpornik.

Ali kdo bi jih mogel naštevati vseh?! — Zabeležili smo, kolikor je bilo sploh možno v naglici in stiski. Zato prosimo še enkrat oporo, ako smo izpustili marsikoga, ki zasluži, da bi ga imenovali.

Po dovršenem blagoslovljenju zemskih ostankov pok. Nabergoja in ko so Hajdrihovec zapeli pred hišo milo »Nad zvezdami«, se je jel zvrščati velikanski spreved. Kondukt je vodil g. župnik proseški Martelane ob asistenci gg. župe-upravitelja Stržinarja in bogoslovca Brumasa. Sprevedu na čelu so nosili križ, temu je sledil »Hajdrih« z zastavo. Zatem pa so člani tega društva nosili velikanske krasne vence z napisi na krasnih trakovih: Svojemu nepozabnemu očetu — Hčere. Svojemu nepozabnemu očetu — Sinovi. Narodnemu prvoborniku — Politično društvo »Edinost«. Pevsko društvo »Hajdrih« — Svojemu udu. Voditelju slovenske okolice »Zvon«. Svojemu soustanovitelju — Tržaška posojilnica in hranilnica. Zadnji ljubavi pozdrav od rodbine Tarman-Treo. Svojemu bratu — Žalujoča družina Andrejeva. Spomin žalujočih sorodnikov družine Andre.

Krsto so nosili istotako člani »Hajdriha«, neposredno pred krsto pa je Hajdrihovec nosil na blazinici viteški križec, ki je dičil prasa pokojnikov. Za krsto je stopala množica sorodnikov: sinov, hčera, unukov, brat in drugih. Potem pa v nepreglednih vrstah že označeni odličnjaki in druge množice.

V cerkvi so bile zastave in propovednice ovite v črnilo. Po dovršenih obredih so

pevec »Hajdrih« zopet zapeli milo žalostinko, ki je pretresla dušo. To je že premagovalo ganotje tako, da so rosila neštevilna očesa. In potem je truplo pok. Ivana nastopilo svojo zadnjo pot. Vspored se je pomikal dalje v istem in — uzornem redu. Veliko je pokopališče proseško, ali napolnilo se je vse z žalovalci. Ko je g. župnik odmolil molitev za dušo pokojnikovo in vseh onih, ki na tem pokopališču spe svoj večni sen, stopil je ob odprti grob predsednik političnega društva »Edinost«, g. profesor Mandić, ki je tresočim glasom spregovoril nekako takole:

Predragi, pretužni zbor! Sešli smo se na tem posvečenem mestu, da izkažemo zadnjo čast svojemu voditelju, svojemu prvoborniku, svojemu očetu! Mrtve ostanke pokojnika že krije les, a kmalo jih bo krila hladna zemlja. In uresničena bo ona grozna zapoved: pepel si in pepel postaneš!

Tu je govornik navel nekoliko podatkov iz življenja in delovanja Nabergojevega in je nadaljeval:

Pokojniku niso vile položile v zibel venec dehtečega cvetja, ampak z narodom je moral čisto nositi trnjevenec. Njega stariši, skromni ljudje, niso mogli misliti na to, da bi sinu poskrbeli višo omiko. A da jo je pokojnik vendar imel, zahvaliti se je imel na tem le sebi, svojemu izredno bistremu umu in plemenitemu srcu. Zgodaj si je vstvaril družino, izbravši si družico po svojem srcu. Ta mu je poklonila mnogoštevilno družino. 9 sinov in hčera lije tu solze ob tem svežem grobu. Njim je dal vse, kam jim je dati mogel...

Že kakor mladenič ga je spoznal nadvojvoda Maksimilijan. To spoznanje je v prvi vrsti odprlo Nabergoju pot v javno življenje. In z nastopom Nabergojevim se je začelo novo življenje v našem mestu in po naši okolici. Rodoljubi so se zbirali in so jeli ustvarjati narodna društva. Ustanovil se je list »Edinost«. Povsodi je bil Nabergoj prvi med prvimi. Okolica mu je izkazala svojo hvaležnost, izvolivši ga svojim zastopnikom v državnem zboru, kjer jo je zastopal od leta 1873. pa do 1897., ko je kruto nasilje ugrabilo mandat njemu in — narodu! V parlamentu je vsikdar vestno izvrševal svojo dolžnost, a ravno to mu je naklonilo nešteto prijateljev in — sovražnikov. Ali v nevenljivo čast je Nabergoju dejstvo: kdo ga je ljubil in kdo sovražil!

Sovražila so ga tržaška glasila krščenih in nekrščenih Židov, hijen, ki tudi sedaj razkopujejo ta sveži grob...

Tu je govornik komaj premagoval svoje ganotje, glas se mu je tresel in solze so lile iz oči, ko je jel pošiljati zadnje pozdrave svojemu prijatelju, somišljeniku in sobojčniku vskliknivši:

Sedaj, predragi Ivane, ko se nam je ločiti od tebe, prosim te, da se z nebeških višav, kamor se je gotovo vspela duša tvoja, ozreš sem doli na družino svojo, ki v neposredni žalosti plaka za teboj, na nas zbrane prijatelje in častilce tvoje, na ves narod — da izprosiš od Vsevečnega milosti za ta narod, da bo rešen trpljenja, da postane sam svoj in svoboden! Narod ti kliče na moja usta: Slava!

Množica je vskliknila »Slava!«, a potem se je izvršil prizor pretresujoč dušo. Vsa žalost, ki jo je čutil govornik, a potajevaj skrajnim moralnim naporom, se je pojavila sedaj elementarno silo — g. prof. Mandić je jel plakati kakor malo dete. To je premagalo vseh in plakalo je vse.

Na to je pristopil k grobu dolgoletni najintimnejši prijatelj pokojnikov, državni poslanec dr. Andrej Ferjančič, ki je spregovoril svetlimi solzami v očeh približno takole:

Slavno občinstvo! Mož, katerega smo ravnokar izročili materi zemlji, je bil nenavadna prikazen, izreden človek. Ni bil morda še porojen na krščen Krasu človek, ki bi si bil ob skromni omiki pridobil toliko slave. In to ne le v ožji domovini, ampak glas o njem je prodiral tudi v širši svet. In kako je mogel to? Vodila ga je ljubezen do svoje domovine in svojega naroda, ta ljubezen mu je bila zvezda-vodnica. Narod je vedel, da je to, kar dela Nabergoj, njemu (narodu) na korist. Zato mu je narod poveril svoje zaupanje in ga je volil v razne zastope. Tudi v državni zbor, kjer je Nabergoj vestno vršil svojo nalogo. Ko je tudi mene zaupanje naroda poslovalo na to častno mesto, sem hitro spoznal duševne vrline pokojnikove in bil sem uverjen, da sem se seznanil z nenavadnim človekom. Od tedaj naju je spajala najiskre-

neja ljubezen — do zadnjega diha pokojnikovega. Tudi naš premilostni vladar je spoznal te vrline in podelil mu je znak zaupanja, ki je dičil prsi Ivana Nabergoja.

Slavno občinstvo! Davno že bo prerasčena ta grob od mahu, ali duh in spomin Nabergoja bosta živela dalje. Spomin na njegov značaj, na njegovo ljubezen do lastnega naroda, nas bo junačil za boj na teh ljubih, a vročih tleh. Sedaj, ko se poslavljamo od tebe, dragi Ivan, sprejmi naše svečano zagotovilo, da boš živel med nami, da ti bomo sledili v ljubezni do ted dragih tal, katere hočemo varovati in čuvati do zadnje kaplje krvi.

Te lepe, s solzami govornika posvečene besede so napravile mogočen utis, ki se je črtal vsakomur na obrazu. In ko so pevec zopet zapeli »Nad zvezdami«, ni bilo suho ni eno oko.

Ko so odzveneli zadnji tužni skordi, je bilo množice zapuščati pokopališče, ali počasi: kakor da se ne morejo ločiti s kraja, kjer bo pokojnik snival svoj večni sen — in nemo: kakor da so boje motiti drug drugega v tej tihi, globoki žalosti...! Vsakdo se je udajal svojim čutilom, ali bolj: vsi so se udajali enemu in istemu občutku, da je ugasnilo za nas vseh dragoceno življenje...

Življenje in vrvenje pa, ki se je potem razvilo po Proseku, nas je poučilo še le, koliko nas je bilo na pogrebu, kako častno, kako lepo se je narod odločil spominu svojega bivšega voditelja!

Končno nam je še pripomniti, da so po Proseku v hrale trobojnice s črnimi znaki, spuščene na pol droga.

Slava Ivanu Nabergoju in neizbrisani mu spomin med nami!

Ob mrtnem odru Ivana Nabergoja sta predsinčnjim združeni pevski društvi »Adrijana« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana zapeli žalostinki »Blagor mu« in »Molitev«. To zadnjo ljubav sta rečeni društvi storili umrlemu voditelju zato, ker jima ni bilo možno korporativno udeležiti se pogreba.

Veliki manifestacijski shod za slovenske šole v Trstu, ki se bo vršil jutri na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu, bo gotovo najlepši dokaz o zavednosti in probujenosti tržaškega Slovenstva.

Zanimanje za ta shod je po vsem mestu veliko in se že ves teden večinoma vsi pogovori sučejo okoli tega shoda. Vest o tem shodu pa je že razširjena med vsemi, tudi laškimi in nemškimi meščani, in vsakdo je skrajno radoveden na izid tega shoda.

Kdor se tega shoda udeleži — a udeleže se ga gotovo velike množice tržaških Slovencev in Slovenk — ostane mu gotovo v spominu vse življenje kakor zgodovinsko pomemben dan v življenju tržaškega Slovenstva.

Ker bo udeležba gotovo nenavadno velika, prosimo rojake, naj se vedejo popolnoma mirno in naj se pokore odredbam rediteljev — katerih bo nad stotino po vsem vrtu in ki bodo imeli posebne znake — da se bo ves impozantni shod vršil v najlepšem redu in dostojno oliko našega življa v tem mestu.

Geslo nam bodi vsem: imponirati moramo z ogromnim številom in z dostojanstvenostjo v nastopu, ne pa s kričanjem in vpitjem. Ker že izza neštevilnih družih shodov poznamo naše lepo disciplinirane mase, s katerimi se, kar se tiče politične šole, ne more meriti nobena tržaška stranka, smo prepričani, da bodo udeležniki jutrajšnjega manifestacijskega shoda uvaževali to naše priporočilo.

Jutri torej vsi na manifestacijski shod slovenske šole, da bo svet vedel, da smo tu, da hočemo tu ostati, da hočemo uživati vse ustavne pravice in izobraževati se na podlagi — našega materinega slovenskega jezika!

Retirada. Tukajšnji italijanski socijalistični voditelji so morali v svoje »črne bukve« včeraj zopet registrirati novo velikansko blamažo. Nameravali so namreč uprizoriti po mestu grozovit kraval, a mesto se ni niti zmenilo za komandante v ulici Boschetto in je imelo najnormalnejši značaj, kakor si ga le moremo misliti. »Velikansko« vznemirjenje vsega mesta sta pa opazila samo »velika prijatelj« delavcev — Rancovich in Hrtis, katera sta o tem vznemirjenju hitela poročati ministrskemu predsedniku, dr. Koerberju.

Mi smo to velikansko vznemirjenje iskali po vsem mestu, a ga nismo mogli za-

paziti v nobenem kotu. O generalnem štrajku, katerega so hoteli uprizoriti, ni bilo ne duha ne sluha. Vsa prizadevanja komendantov so bila brezuspešna. Videči, da so zopet doživeli »fjaško«, sklicali so sinoči zopet skupaj nekaj svojih najtesnejših pristavev in so sklenili, da opuste misel na štrajk ter da naj gredo na delo tudi tisti delavci, ki so predvčerajšnjim štrajkali. Včeraj zjutraj je večina teh itak zopet zapričela delo, ne da bi bila čakala na izrecen komando od vsepomolne gospode v ulici Boschetto.

Ker jim ni vspel štrajk, s čegar pomočjo so hoteli uničiti »Sole«, sklenili so, da bodo bojkotirali vse one tobakarne, kjer se prodaja »Sole« in vse one javne lokale, ki drže ta list. Seveda ostane brezuspešen tudi ta poskus, ali ta sklep nam podaja nov dokaz o svobodoljubju tržaških italijanskih socijalističnih komendantov. Pa naj nam še kdo pride govoriti o ruskem absolutizmu!

Ali ni to čuden pojav, da ona stranka, ki v naši državi sicer najbolj kriči o svobodi, kaže tu najbolj absolutistične nagone? Najbolj reakcijska stranka ima več smisla za svobodo kakor gospodje v ulici Boschetto. Ti gospodje so absolutisti, ne pa — socijalisti!

In naj nam pride še kdo z očitani, da smo mi »policijoti« že zato, ker zahtevamo one zaščite za naše narodno in socijalno življenje, katere so nam oblasti dolžne dati! In naj nam pride kdo s trditvijo o nišvrednosti buržoazije! Potem bo čul, kdo je v družbi z buržoazije najčistejše barve in najtoplejše laške krvi letal na oblasti prosjačita za persekucije naša škoda drugače mislečih.

Rešujmo narod! Prejeli smo: Gospod urednik! Ker je drznost nekaterih šolskih voditeljev v spodnji okolici ob času vpisovanja otrok v šolo dospela tako daleč, usojam si nekaj vprašati.

Ali ni mogoče priti več do živega tem nepoboljšljivim gospodom slovenskim odpadnikom, da ne bodo v prihodnje več tako drzno barantali z našo mladino in jo z vso silo potiskali v italijanske razrede? (Ne, pardon, oni niso slovenski odpadniki, ampak so — puro sangue. Vsaj se enemu končuje priimek na »vič«, drugemu na »ičič«, tretjemu na »ičič« itd. Ali niso to pristni Kalabreži, kaj? Opomba stavč.)

Menimo, da bi se dalo stvari odpomoči sledečim potom.

Početje teh gosp. dirigentov treba do cela razkinkati. In zato bi bilo umestno, da se določi v vsaki vasi po jednega ali dva zanesljiva človeka, ki naj bi pazila in zasledovala one matere ali očete, ki so bili faktično nagovarjani in moralno siljeni, da store tak greh v zlo našemu narodu. Vsak posamični slučaj naj bi se objavil v listih, da se tem potom to grdo prodajanje naše krvi dokaže svetu in merodajnim faktorjem na c. k. namestništvu v Trstu, kateri naj bi potem poskrbeli, da dotični gospodje dobe zaslužen lekeijo in da se jim se strogo odredbo prežene za vedno veselje do takega nedovoljenega in nelepega početja. Kaj pravite Vi, g. urednik, k temu?!

C. kr. pošta in laška meja! Pišejo nam: Ko smo se včeraj napotili z Miramarskega kolodvora proti Proseku, kamor smo šli spremit k večnemu počitku zemске ostanke našega nepozabnega Nabergoja, smo zagledali takoj nad omenjenim kolodvorom tablo z nemško-laškim nadpisom. Nekdo iz množice je vprašal: Je-li tu že Italija, ali je laška meja? Drugi je vprašal, da li bivajo tu sami Nemci in Lah — ker je poštni nadpis samo nemški in laški? Oni, ki dobro poznajo miramarsko okolico, so gospodom pojasnili, da tu nismo v Italiji in tudi ne na italijanski meji, marveč da je to čisto slovenska zemlja in da tu ni ne Nemcev in ne Lahov! Da pa je vkljub temu nemško-laški nadpis nad c. kr. poštnim uradom, da je temu kriv nemško-laški avstrijski sistem.

Električna železnica Trst-Opčine. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, ako jim nekoliko opišemo novo električno železnico, k veže kraško planoto z našim mestom.

Ta železnica vozi s trga pred vojašnico do openske vasi in je železnični tir dolg 5 kilometrov. Tir je kakih 800 metrov zelo strm: ta del, ki sega od ulice Commerciala do Gairingerjevega posestva, ima namreč 25% strmine in je napravljen na zobovje. Najvišja točka, čez katero gre železnica, leži 349 metrov nad morskovo površino. Električna moč za to železnico pa znaša 500 volt.

Vsega skupaj ima ta železnica 5 električnih vozov, tri odprte za poletje in dva zaprta za zimo. Prazni vozovi tehtajo po 10.000 kilogramov, polni pa po 13.000 kilogramov. Vsak voz je razdeljen na dva oddelka; jednega za kadilce in drugega za nekadilce. V vsakem vozu je prostora za 44 oseb.

Poleg teh petih vozov za osebe, ima ta železnica še dva električna stroja, katera sta samo za oni del proge, ki ima 25% strmino. Ko električni voz vozi navzgor, pritakne se jeden teh strojev za vozom, da ga tako pritiska naprej po veliki strmini; ob vožnji navzdol pa prihaja električni stroj pred voz za osebe in tako brani prehitro vožnjo. Električni voz ima 6 zavor: 3 na roko, 2 električni in jedno avtomatično.

Razgled z železnice na mesto, okolico in morje je diven in se bo ravno radi tega gotovo mnogo meščanov, posebno v poletnem času, vozilo po tej železnici.

Vpisovanje otrok v otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metodija v Rojano bo nedeljo od 10. do 11. in pol ure predpoludne v prostorih otroškega vrtca v Rojani. Otroci, spremljani po starših, imajo prinesiti seboj a) krstni list, b) spričevalo koe in c) spričevalo o zdravju na očeh.

Čitateljcem. Poročilo o pogrebu gosp. Nabergoja se nam je raztegnilo veliko bolj, nego smo računali, zбоk česar smo morali izpustiti več že pripravljenega gradiva. Prosimo torej potrpljenja.

Za pogorelee v Martinjaku priredel v Litiji jutri veselico v večem zlogu. Hvala Litijcem na takem človekoljubnem ukrepu!

Poneverjenje na Zaderski pošti. Tukajšnja filijalka banke »Union« poslala je po pošti neki gospej v Dalmaciji 6500 kron. Pismo, v katerem je bila ta svota, pa si je prilastil neki Zanghi, praktikant na zaderski pošti. Poštna direkcija v Zadru je sicer sumila, da je Zanghi poneveril dotično svoto, a manjkali so dokazi, vsled česar je bil Zanghi le odpuščen iz službe. Prišel je v Trst, a ko je prevčerašnjim v neki barkovjanski gostilni hotel plačati, kar je zapil, z bankovcem od 1000 kron, so ga aretirali in odvedli na policijo, kjer je priznal svojo krivdo.

Dražbe premičnin. V poned., dne 15. sept. ob 10. uri predpoludne se bodo vales: naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Veltro 511, mizarska oprema; ulica Belvedere 8, hišna oprava; P. Pozzo del Mare 1, hišna oprava; Korzo 2, steklena omara in klop; Greta 310, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včera: toplota ob 7. uri jutraj 23.9 ob 2. uri popoldne — C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 759.3 — Danes plima ob 7.58 predp. in ob 6.46 pop.; oseka ob 1.58 predpoludne in ob 1.12 popoldne.

Društvene vesti.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja rod teljem gojencev, da se v sredo dne 17. t. m. prične zopet telovadni tečaj za dečke in gojence.

Telovadilo se bo vsako sredo in soboto po jedno uro in sicer od 3—4 ure popoldne za dečke, oziroma deklice od 6—10 let; od 4—5 ure popoldne pa za one nad 10 let.

Dečki, katerih očetje so redni člani društva, so prosti vsake pristojbine; drugim pa je plačevati po 50 st. mesečno.

Plesni odsek »Trgovskega izobraževalnega društva« naznanja, da je odbor v svoji včerašnji seji sklenil, da se radi jutranjega menifestacijskega shoda za slovenske šole ne otvorijo vaje že jutri, ampak dne 21. septembra. Vsi člani tega društva so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo tega shoda pri sv. Jakobu.

Vesti iz ostale Primorske.

× C. kr. državni gimnazij v Pazinu. Šolsko leto se prične z dnem 18. t. m. ob 9. uri dop. z običajno službo božjo. Popravni izpiti se bodo vršili dne 16., 17. in 18. t. m., vsprejemni izpiti za 1. in više razrede dne 16. in 17. t. m.

Vpisovanje novih učencev za 1. in više razrede bodo 15., 16. in 17. t. m. od 8. do 12. ure.

Vsaki učenec se mora prijaviti v spremstvu svojih roditeljev ali njih zakonitih namestnikov. — Učenci, ki so obiskovali gimnazij v Pazinu, se imajo prijaviti za vpiso-

vanje od 16. do 18. t. m. Po 18. ne bo možno nikogar več vstopeti brez posebnega dovoljenja ces. kralj. deželnega šolskega sveta.

Učenci, ki žele biti vstopeti v 1. razred, morajo prinesiti seboj krstni list, ki naj dokaže, da so dovršili 10 leto življenja, ali da je dovrše do 31. decembra 1902. Ako so obiskovali ljudsko šolo, imajo predložiti spričevalo o obiskovanju, predpisano z ministerjalno naredbo od 7. aprila 1878, št. 5416 ter se ob gori rečenih podvreči vsprejemnemu izpitu, na kateremu se zahteva: a) iz veronauka toliko, kolikor je predpisano za 1. prva 4 šolska leta ljudskih šol; b) iz hrvatskega jezika okretnost v čitanju in pisanju, poznavanje pravilnih oblik, razlaganje prostih in razširjenih stavkov, najglavneje o pravopisu in... c) iz računstva štiri glavne vrste računov s celimi številkami pismeno in ustmeno.

Ker treba, da se šola in dom podpirata medsebojno, in ker je stanovanje velike važnosti za zdravje, pravstvenost in napredek učencev, opozarjajo se vnani roditelji oziroma varuhi, naj se glede stanovanja sporazumejejo z ravnateljstvom. Ravnateljstvo priporoča tudi staršem ozir. varuhom, naj se pogosto zglasajo v gimnazijskem poslopiju, da se obvestijo o vedenju in napredovanju svojih sinov ali varancev. Vsaki profesor bo dajal taka obvestila v vsakem tednu v določenih urah, ravnatelj pa vsako nedeljo in vsaki praznik.

× **Bralno-pevsko društvo »Slavnik«** v Klanecu vabi na veselico s petjem, igro, šaljivim srečkanjem in plesom, katero priredi jutri v nedeljo dne 14. sept. 1902. na dvorišču g. A. Metlike. Yspored: 1. Pozdrav. 2. J. Laharar: »Rožice«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Slavnik«. 3. P. H. Sattner: »Nazaj v planinski raj«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Slovenec« iz Boršta. 4. P. H. Sattner: »Peva Švicar po planinah«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Slavnik«. 5. P. H. Sattner: »Na planine«, možki zbor, poje pevsko društvo »Venec« iz Kozine. 6. »Sarafan« (ruska narodna), mešan zbor, poje pevsko društvo »Slavnik«. 7. Grandjean: »Brati ne zna«, burka v jednem dejanju. 8. P. H. Sattner: »Opomin k petju«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Slavnik«. 9. »Krojač in čevljar«, šaljivi dvospjev. 10. Šaljivo srečkanje. 11. Svobodna zabava in ples. Na veselici sodelujeta: pevsko društvo »Slovenec« iz Boršta in pevsko društvo »Venec« iz Kozine. Začetek veselice ob 5. uri popoldne. Vstopnina na veselico 60 st., sedež 20 st. Vstopnina k plesu 1 K 20 stot. za moške, ženske so vstopnine proste. Srečke po 20 st. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 28. t. m.

Vesti iz Štajerske.

— **Roparska druhal.** Iz Jarenine se poroča, da so se v Slovenske gorice pritepli roparji; govori se, da so to begunci z Ogrskega in Hrvatskega. Ropajo ponajveč po šentjakobski župniji ter nadlegujejo ljudstvo po noči in po dnevu. Kradejo, kar jim prihaja pod roko, izlasti vino; baje jih je okoli 30, oboroženi so z noži in samokresi. Vrh tega napadajo tudi ljudi; tako so že o bellem dnevu oropali dve ženski in ju težko pretepli. Orožniki jih zasledujejo, a dobili so še le tri zločince. Prestrašeno ljudstvo spi na planem, ker se boji prenočevati v hišah radi požigaja.

Razne vesti.

Spovednik cesarja Maksimilijana. Iz Temšvara javljajo dne 11. t. m.: Danes se je v občini Szakalhaza vršila ganljiva slavnost: zaslužni župnik Avgust Weber je praznoval svoj 80. rojstni dan. Weber je bil v Meksiki s cesarjem Maksimiljanom in je istemu pred junaško smrtjo podelil tolažila sv. vere.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olovske razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

Jaz pa pojdem na Gorenjsko!

Iz popotnega dnevnika piše I. Keve.

(Zvršetek.)

Spomniva se še Črtomirovega »krsta pri Savici« in napivša se kakor led mrzle Savičine vode, podala sva se zopet na Bohinjsko jezero in od tod v objezerski »Hotel Pension«.

Na verandi pred »Pensionom« sedelo in sprehajalo se je vse polno nemške in druge aristokracije z »monokelni« na očeh. V tem »Pensionu« sva povžila »malo kosilce« — kakor je je nazval prijatelj moj, ki je stalo okrogle štiri kronce, ki pa je nama vendar napravilo obilo smeha...

Po raznih komplimentih od »gospodičen« natararic — katerih je v hotelu nič manj nego sedemnajst — »pofurala« sva jo v Bohinjsko Bistrico. — Ogledavši si tisti velikanski »tunnel« novo grajene železnice, podala sva se... no, kam neki? V gostilno, kjer sva že od daleč pozdravljala: Dober Jan mati, gospodična itd. Saj še tako prileto je nama nasproti »Frishes Bier«, mesto svežega »piva«. — Nekak čuden utis na pravljia na človeka, ko čuje v tem kraju vse polno italijanske govornice na ulici. Tu je namreč na gradnji nove železnice vse polno italijanskih delavcev, kateri (kakor je tožilo nama tamošnje prebivalstvo) delajo domačinom veliko žalosti.

»Mi nismo varni življenja pred temi lopovi«, je vzkliznil žalostno star mož, »ker mi se branimo s pestjo, a ti rokovanjači nas zehrbno napadajo z — nožili«.

Sicer je pa Bohinj lep in posebno romantičen kraj! Kdor ima prliko, naj je ne zamudi, da si ga ogleda.

Med drugimi naravnimi krasotami ogledala sva si tudi sloveči »šum« in sotesko Vintgar. — Pero mi je veliko preokorno, da bi zamogel opisati utis, ki ga napravila na človeka ta čudovita soteska. — Ne pravi zastoj pesnik:

Čudovita kranjska zemlja,

Daleč ti jednake ni.

In zopet sem sedel na verandi pri Blejskem jezeru. Ura se je bližala pol osmi. — Po obrežju je bilo polno raznoličnega ljudstva. Nocoj je bila namreč napovedana razsvetljava jezera. Ponosni grad je bil podoben eni sami veliki žareči se luči. Obrežje je migljalo v neštevilnih lučicah. Mnogoštevilni dvorci so žareli v umetno napravljenih in raznobarnih balončkih. Strel je počil in od zdraviliškega parka bližalo se ti je — eskadri podobno razvrščenih — neštevilno čolnov, razsvetljenih z raznobarnimi balončki. Na velikem čolnu je igrala godba, iz nekaterih čolnov so spuščali umetne ognje. Noč je bila jasna in krasna, nebo pokrito z neštevilnimi zvezdicami. — Ta čarobna, v jezeru odsevala se »fl ts« bližala se je otoku, spremljana od godbe, petja in urnebesnih »živio«, »na zlar« in vmes kakim »heil«-klicem, kateri poslednji je bil pa takoj iz tisoč grl zamorjen z »Abzug Heil« in »na zdar« in »živio« klici. Vsa ta čaroba vstavila se je naposled pred gradom Windischgrätz, kjer je godba zasvirala cesarsko himno. Po odsviranju himne čuti je bilo iz čolnov, kakor tudi od obali gromovitih klicev: Živeli Slovenci! Živeli Slovani! na kar so se čolnai, spremljani od neprestanih navdušenih živio in na zdar-klicev — odpeljali proti zdraviliškemu parku, kjer jih je zopet pričakovalo neštevilno občinstvo in jih vsprejelo z urnebesnimi klici: Živeli Slovenci! Pripoznati moram, da so se v navdušenju odlikovali Čehi. Ob vsakem »heil«-klicu bilo je čuti glasne »Abzug in perat-heil« pa »Živio Slovenci!« V čolničkih so prepevali »Po jezeru« in »Hej Slovenci«, dokler ni razsvetljava pone-

hala pozno v noč. Meni pa se je zdelo, da sanjam in da vse to, kar vidim, ne more biti resnica.

Tu bivajoči slovenski letoviščniki so se pa ta večer prepričali, da je Blej, akoravno kaže na zunaj na pol nemško lice, na znotraj vendar-le slovenski.

Obiskali smo tudi vas Vrbo in hišo, v kateri se je pred 101 letom rodil največji naš pesnik Prešeren. Nekako čudno ti je pri areu, ko si stopil v to majhno a čedno hišico, v kateri je kakor otrok tekal in se veselil življenja pozneje tako nesrečni naš France. V spominski knjigi — katero je darovala svojemu nečaku, sedanjemu gospodarju Prešernove rojstne hiše, Prešernova hči, gospica Jelovšek — čitali smo med drugim tudi: »Slovenec, ko prestopi prag te hiše, sezuje svoje čevlje, ker kraj, na katerem stojiš — je svet! — Askerc.«

Čas mojega dopusta se je približal tako kmalu svojemu zaključku in ločiti sem se moral od toli priljubljenega mi Bleja, tega raja naše mile slovenske zemlje.

Slovenski svet ti si krasa! Samo gorje Ti, ako sinovi tvoji ne spoznajo ob enajsturi, da Tenjihove »kaprice«, po pomoti imenovane »slovenska politika«, vodijo v — propast.

Loterijske številke, izrebane dne 10. septembra:

Leov	69	2	29	50	68
Praga	32	19	18	83	82
Inomest	86	2	37	46	39

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim porostvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost, zjamčena, tajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Mizzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vogal

ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)

Via Limitana

In Via Riborge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor: tapetarij, srca in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavijo se na oboroženo železnico

Anonimna družba malih železnic v Trstu.

Električna železnica TRST-OPČINA.

POLETNI URNIK

veljaven od dneva otvoritve in dalje.

Odhod vozov s trga pred vojašnico:

6.18, 6.54, 7.30, 8.06, 8.42, 9.18, 9.54, 10.30, 11.06, 11.42, 12.18, 12.36, 12.54, 1.30, 2.06, 2.42, 3.18, 3.54, 4.30, 5.06, 5.42, 6.18, 6.54, 7.12, 7.30, 8.06, 8.42, 9.18, 9.54, 10.30 popoldne.

Odhod vozov z Opčine:

5.30, 6.06, 6.42, 7.18, 7.54, 8.30, 9.06, 9.42, 10.18, 10.54, 11.30, 11.48, 12.06, 12.42, 1.18, 1.54, 2.30, 3.06, 3.42, 4.18, 4.54, 5.30, 6.06, 6.42, 7.18, 7.54, 8.30, 9.06, 9.42 popoldne.

V slučaju potrebe bo ob nedeljah in praznikih število voženj še pomnoženo.

Vožnja traja vsega skupaj 34 minut.

VOZNE CENE:

V delavnikih:

Navzgor	iz trga pred vojašnico do Kolonje	kron	0.30
	iz Kolonje na Opčine	"	0.50
	iz trga pred vojašnico do Opčine	"	0.80
	z Opčine na Škorkljo	"	0.30
Navzdol	se Škorklje na trg pred vojašnico	"	0.20
	z Opčine na trg pred vojašnico	"	0.50
Listki za tja in nazaj s trga pred vojašnico na Opčine, veljavni samo za isti dan		"	1.—

V nedeljah in praznikih:

Navzgor	— s trga pred vojašnico na Opčine	kron	1.20
Navzdol	— z Opčine na trg pred vojašnico	"	0.75
Listki za tja in nazaj s trga pred vojašnico na Opčine, veljavni samo za isti dan		"	1.50

OPOMBE. Otroci še ne dve leti stari, za katere ni potreben poseben prostor, se vozijo zastoj. — Listki se morajo shraniti do honca vožnje, in se morajo na zahtevanje pokazati nadzorniku. — Potniki so uljudno naprošeni, da se pokorijo odredbam železniškega oboja. — Knjige za pritožbe so potnikom na razpolago na openski postaji in v prostorih ravnateljstva.

TRST, septembra meseca 1902.

Ravnateljstvo.

Brzojavna poročila.

Cesar na vajah.

SASVAR 13. (B.) Večernji dan vežb je začel ob 8. uri zjutraj z napadom druge konjske divizije (vzhodna partija) pod grofom Attenssom proti tretji diviziji konjice pod nadvojvodom Otonom (zpadna partija).

Imenovanje v finančni stroki.

DUNAJ 13. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Finančni minister je imenoval finančnega komisarja J. Sipe, barona Alberja-Glanstättnerja ter Romana Studenya v vsajima finančnima komisarijama za območje finančne direkcije v Trstu.

Deželnozbornske volitve.

GRADEC 13. (B.) »Grazer Zeitung« objavlja v uradnem delu razpis splošnih novih volitev za deželni zbor vojvodine Štajerske. Glasom tega razpisa bodo kmečke občine volile dne 4. novembra; mesta, trgi in trgovinsko-obrtni zbornice dne 7. in veleposestvo dne 11. novembra.

„GLASBENA MATICA“ v LJUBLJANI.

Začetek glasbene šole.

(21. šolsko leto 1902/3.)

Vpisovanje učencev v šolo „Glasbene Matice“ se vrši

v ponedeljek, torek in sredo 15., 16. in 17. septembra l. 1902. vselej dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure v II. nadstropju društvene hiše v Vegovih ulicah št. 5.

Vpisovanje v šolski pevski zbor a) v deški in dekliški zbor (sopran in alt), b) v dijaški moški zbor (tenor in bas) se vrši v četrtek, 18. septembra od 9.—12. ure in od 3.—5. ure istotam.

V petek, 19. septembra popoldne ob 4. uri naj pridejo vsi učenci v pevsko dvorano (II. nadstr.) da se jim ondi objavi razdelitev po oddelkih in učiteljih ter čas pouka.

Redni pouk v vseh predmetih se prične v soboto, dne 20. septembra.

A. Učni predmeti.

1. klavir v o-mih razredih po dve uri na teden; 2. gosli v šestih razredih po dve uri na teden; 3. solopetja za koncertno in operno izobraževanje v petih razredih po dve uri na teden; 4. glasbena teorija v dveh oddelkih po dve uri na teden; 5. harmonika v dveh oddelkih po dve uri na teden; 6. kontrapunkt v enem oddelku po dve uri na teden; 7. glasbena zgodovina v enem oddelku po dvakrat na teden; 8. govor in deklamacija za učence solopetja po enkrat na teden; 9. zborovo petje v dveh oddelkih po dve uri na teden; a) deški in dekliški zbor (sopran in alt) po dve uri na teden; b) dijaški moški zbor (tenor in bas) po dve uri na teden.

Opomba: Pouk v nadaljnjih instrumentalnih predmetih: čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, fagot, rog, trombita in pozavna se odpravi in bo društveni odbor preskrbel učitelje, če se oglasi primerno št. vilo učencev.

B. Učitelji.

1. gosp. Fran Gerbič, šolski vodja; klavir in solopetja; 2. gosp. prof. Matej Hubad, koncertni vodja; sol-petja, zborovo petje, glasbena teorija, harmonika, kontrapunkt, glasbena zgodovina, govor in deklamacija; 3. gosp. Josip Vedral, glasbeni učitelj; gosli in klavir ter ensamble-vaje goslarjev; 4. gosp. Josip Procházka, glasbeni učitelj; 5. gđ. Klotilda Praprotnik, glasbe a učiteljica; klavir.

Pogoji vsprejema:

1. društvo ima staršev 4 K za leto; 2. vpisnina za vsakega učenca 2 K; 3. ukovina: a) za klavir 4 K na mesec, b) za gosli 4 K na mesec, c) za solopetja 6 K na mesec; d) za glasbeno teorijo 1 K vsako polletje, e) za harmoniko 4 K na mesec kot e) in glavni predmet, 2 kčni na mesec kot postranski predmet poleg klavirja, gosli ali solopetja, 1 K na mesec kot obvezni predmet za vse učence od 5. razreda klavirja in gosli, odnosno 4. razreda solopetja naprej; f) za kontrapunkt 4 K na mesec; g) glasbena zgodovina po dogovoru; h) za zborovo petje v šolskem zboru 1 K vsako polletje.

Opomba: Učenci, ki žele, da se jim čas pouka v šoli čim bolj plačajo primeru, vsako solnino. Pismene prošnje za preloženje solnine, naslovljene na odbor „Glasbene Matice“, se morajo pri šolskem vodstvu vlagati v pismen listu do 1. oktobra, v drugem do 1. marca. Poznejše vlozene prošnje se ne upoštevajo. Prošnje se priložijo ne čez leto stari uobzorni list in zadnje šolsko spricovala „Glasbene Matice“.

V LJUBLJANI, dne 9. septembra 1902.

Odbor „Glasbene Matice“.

Radi manifestacijskega shoda se izvenredni občni zbor

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva v Rojanu prenese na dan 21. septembra t. l. ob 4. uri popoldne.

Dnevni red:

Volitev 5 nadzornikov in 3 namestnikov.

Na mnogobrojno udeležbo vabi

ODBOR.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavracijam.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Srečkanje
nepreklicno
25. septembra 1902.

Glavni dobiček
kron 30.000 kron

Olmuške rastavne srečke
po 1 krono

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & Co., Mercuro
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Odlikovana
1894.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeš), strugarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizov in vs. drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka količina izdelkov, ter se dela samo iz lesa, posušenega v parni peč z to napravljenih pečov, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: Doljak — Solkan.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri slednjih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomazič Barr. Vechia, Ivan Prelog Barr. Vechia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millionig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton-Sancin v Skednju; Skapin in Pirch, Anton Bak, Stanko Gorina, Svetko Hanibal Skerli pri sv. Ivanu; Ivan Cergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli

lekar

dvojni založnik št. sv. papež

Leona XIII.

v Ljubljani.

Potrjujem prejem

steklenic Vaše tinkture za želodec,

katero morem najtopleje vsakomur priporočati,

kajti rabin jo že od leta 1878 in zmiraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo

služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,

c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

Karel grof Strasoldo.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriskem in Tolminkem po 30 stot. steklenica.

Srečkanje že 4. oktobra 1902.

Srečke loterije c. k. dun. redarstva

po 1 krono

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000, 1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

v gotovem denarju.

Vdobivajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franco izkaz srečkanja.

Spoštovane slovenske gospodinje. Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo cikorijo.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka

ulica št. 14 in ulica. Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana družba z omejenim poročtvom

ulica S. Francesco šte. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadrage in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%. Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

40-leten penzioniran drž. uslužbenec išče primerne službe. — Več se izve v našem uredništvu.

V najem se odda

lepa meblirana soba

s prostim uhodom

ulica Belvedere št. 55 A, I. n., vrata 7.

Nova prodajalnica usnja

Podpisani javlja slavnemu občinstvu — v prvi vrsti pa čevljarjem v mestu, okolici in na deželi, da je odprl v ulici Arcata št. 4 novo prodajalnico vsakovrstnega usnja kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov po zuernih cenah.

Udani

Tavčar Josip.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbe po 5 1/2%.

Uradne vse št. dan od 9. do 12. ure dopoldne od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Poštno-hran. račun št. 837.315.